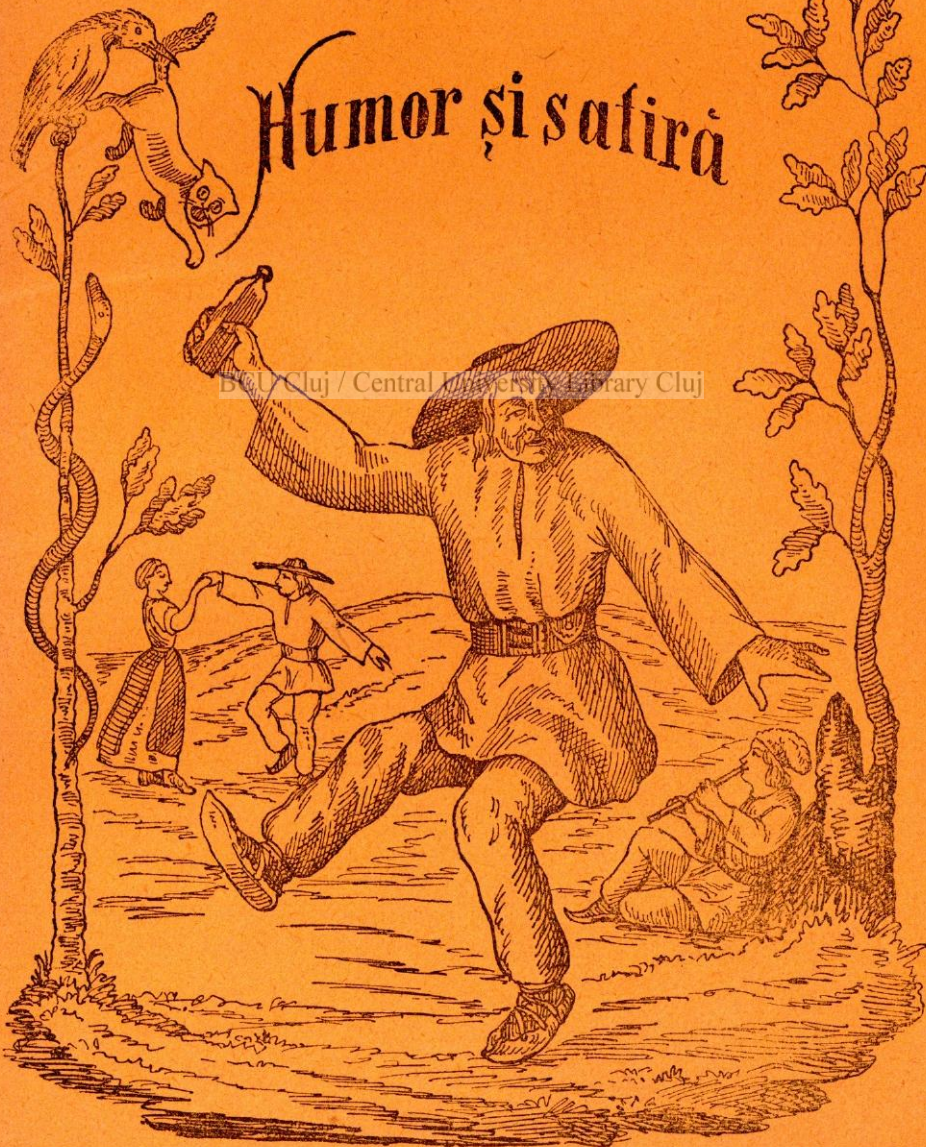

licul

Humor și satiră

B. U. Cluj / Central University Library Cluj

CALICUL

humor și satiră.

Apare la prima fiicărei luni în Sibiiu.

Abonamentul: Pentru Austro-Ungaria pe an 3 fi., pe $\frac{1}{2}$ an 1 fi. 50 cr. pentru România pe an 7 franci, pe $\frac{1}{2}$ an 3.50. Inserțiuni: De un șir petit 6 cr. și 30 cr. timbru.

Abonamentele, manuscriptele, inseratele etc. se adresează la: Redacțiunea Calicului în Sibiiu.

Proiectul de adresă al Calicului la mesagiul de tron.

Maiestatea Vóstră Cesaro-Regie Apostolică!

Și noi Calicii, cu odevărații reprezentanți ai lui deii de stat maghiar, am potea ședea în parlamentul țării, decă cineva ne-ar fi ales. Noi încă rămânem cu darea datori, ca și alții. Noi încă n'avem merite, ca și alții, cari n'au neci unul, și totuși s'au ales de deputați. Noi încă am potea tăcea în dieta țării, ca și Dr. Gáll și consorți, cari bucuroși ar vorbi, decă Bismark nu le-ar fi pus pumnul în gură.

De aceea Maiestate, noi calicii exparlamentari, ne voinđ a trece de mameluci ofițioși, cari la poruncă-și retac părerile, îndrăznim a ne tăvăli petrile de pe inimile nóstre înaintea Maiestății Vóstre!

Noi cu reforma casei magnaților nu sântem învoiți. Nu, pentru-că casa magnaților este unica instituțiune avitică, în care calicii de sânge nobil, după dreptul nașterii, mai au întrare. Ș'atunci ce facem noi cu magnații din Ungaria, pe cari Ovreei, în cel mult 20 de ani, au se-i facă pe toți calici, decă neci casa magnaților, nu le va mai sta deschisă?

Asemenea nu consimțim cu prolongirea mandatului dietal dela 3 la 5 ani. În Ungaria așa și așa toate celelalte libertăți nu mai au nici o valoare, ș'acum se ni se mai iè și libertatea votului, care cel puțin la 3 ani a avut căutare și ne-a mai întors câte ceva din sudorea feței noastre pentru punga lui Szapáry.

Altcum prolongirea mandatului dietal dela 3 la 5 ani prescârtează nunumai statul în venitele sale din darea de consum, dér în mai mare măsură pe mulțimea alegătorilor calici, cărora, cel puțin la alegerile de 3 ani, li s'a dat ocasiunea d'a se îmbëta pe spese publice pentru binele statului. În special Boerii din Țara Oltului, în restimp de 5 ani, vor face o limbariță, încât nu se vor potea mântui de ea, se curgă 10 ani numai rachiu pe Olt la vale.

De aceea noi, din contra, sântem pentru reducerea duratei mandatului deputaților dietali dela 3 ani, și cerem întroducerea alegerilor dietali în fie-care an.

Cu acel pasagiu al mesagiului de tron, care tractează despre pensionarea amployaților, sântem și noi deplin in-voiați. Acésta din motivul, că, sub sistemul de ađi, toți calicii se fac amployați, și-n casul pensionării lor, am avea și calici cu pensiuni.

Ba mai mult, noi am dori ca se se pensioneze toți amployații dela primministrul Tisza până la vicenotariul Zaharie, și se se aleagă alții, pentru-că altă scăpare pentru noi nu-i.

Regularea finanțelor Ungariei, prin păstrare și urcare de dări, o ținem de superfluă. Finanțele noastre sânt deja de Ovrei regulate, iar nouë celorlalți locuitori, cărora ni s'a făcut păianjini la gura pungii, parsimonia nu ne mai ajută nimica. Pentru noi ađi neci executorii de dare ai lui Szapáry nu mai sânt periculoși, afară de casul, decă se vor învăța a lua și păr din palmă.

Întru tóte de acord sântem cu înalta intențiune a mesagiului de tron, în ceea-ce privește regularea relațiunilor nóstre economice cu ceea-că parte a monarhiei. În deosebi nu mai potem suferi concurința cavalerilor de industrie din Translania, și cerem instituirea unei vami independente a Ungariei, pentru-ca în casuri, când ni s'ar mai trimite din Translania lădășii pline cu petrii, înloc de bani, se avem cel puțin îndreptățirea d'a lua pentru petrii vamă în favorul statului nostru.

Nesuferibil ne este mai departe negoșul ministrului Tafe cu idei federalistice și nașional-liberale, de care singură întroducerea unei vami protecșionale ne póte mântui.

Referitoriu la dorința unei uniri între confesiuni, nașionalități și rase, exprimată la finea mesagiului de tron, Maiestatea Vóștră poteți fi hodiniți. Noi pentru 3 fl. trimitem Calicul la Catolici, Luterani, Calvini, Unitari, Uniți, Neuniți etc. și le mai dăm câte-o grobianitate, ca fuiorul popii, pe deasupra. De nașionalități nu ne frecăm, pentru-că d'acestea, cum a întărit și ministrul Trefort, nu există în Ungaria. Rasele nu ne ocupă deloc. Nóuș ni tot una, șed în Blaj filo-ovrei ori antisemiți, numai arênda întenșionci tinerimei din noul seminarium se nu se dea unui Armean, pânăcând se póte da lui Simberger.

Din ședința plenară a calicilor exparlamentari de sub coróna St. Stefan.

Caliceni, 25 Octobre 1884.

Calicul.

Sus Marcule!

Dina, dina, dina da,
Dina, dina da!

Sus Marcule sus în sus
Și dă la lume răspuns
Câte vești tu verși uscate
Prin cetății și pre la sate!

Sus Mărcuțele și jocă,
Că te-oi duce la răstocă,
Și'n câmpul cu siminic
La Sân Nicolaul mic.

Că acolo, mēi Mărcuț
Este un notărășuț,
Ce se numește Oprean
Și-i fugărit de un an!

Ia-l Mărcuțele la joc
Și-i mai dă preste cojoc
Cum-i dă nenea Codrean
La nullissimul Oprean!

Jocă-i Mărcuț pe amândoi
 Cum se jocă pe la noi
 Și-i jocă si chiuște,
 Pe sub brâncă-i învârteste.

Că noa-tîrîșul Oprean
 Și cu das-calul Codrean
 Știu juca, mâncaiar para
 Cum jocă bicherii séra.

Mărcuțule cu cojoc .
 Nu ai cumva cărți de joc
 Să cheni pre cei doi voinici
 Cu popa Bogdan aici?

Sus Marcule- că ei tri
 Cu tine s'or nărăvi;
 Tuspatru poteți juca
 Cărți douădecisiuna!

Mergeți tuspatru la birt
 Că vouă nu vi oprit,
 Béți bine și ve 'mbetați
 Și un ferbel mic jucăți

Faceți-ve voie bună
 Voi tuspatru dinpreună
 Mai cu nește jupânesc
 Și cu cocóne alese.

Béți Mărcuț și bicheriți
 Voi patru voinici cinstiți
 Tu cu neomul Oprean
 Și Codreanul cu Bogdan!

Mire-se lumea de voi,
 Voi trifoiu în patru foi,
 Că știți da pildă d'a rost
 La cei de prin satul vost!

Sus Marcule, nu te da,
 Jocă se știe lumea
 Că ți-ai căpétat amici
 Pe numiții trei voinici.

Jocă, că dór nu-i rușine
 Se jõe-un voinic ca tine
 Cu un popă ca Bogdan
 Care-i mare bocătan,

Jocă fără de sfială
 Când chiar popa-ți dă pornélă,
 Popa și cu dascalul
 Si cu ex notarășul!

Jocă cu ei mēi Marcule,
 Că poți s'ajungi țile bune
 La recomândarea lor
 Ađi, mâne ești domnișor!

Jocă și mai chiuște
 Și prin lume mai vestește
 Că dacă popii din lume
 Și cu dascalii anume

Ar fi ca popa Bogdan
 Și ca dascalul Codrean,
 Atunci biserici și scóle
 Ar rămâne vorbe góle!

Hop Marcule până-n séră Și mâni demință érá, De joci bine-ți dau un ban Ce-l duseiu dela Bălan.	Jócă cărți și bé porcește Și prin birt se tăvăleşte Apoi bani de nu mai are În birt face-mprumutare.
Că-n Comloșul din Bănat Este-un popă luminat Căre drege și direge De nici dracul nu-l întrece.	Acesta-i popa Bălan, Pre care nenea Mețian Ni l'a trimis necerut Se ne fie de preut.
Frunză verde din Măgură Dar strigă Mărcuț din gură Sai în sus și chiuște Până Bălanul trăește.	În deșert am protestat Că ne trebe bun bărbat Că ȕeu vlădicul Mețian Ne dete-un căne Bălan.
Că Bălanu-i mare căne (N'ar mai mânca multă pâne) Că dracu-l mai ști ce face De nițică vreme-n cóce!	Noi încă, cu popa nost Ne-am poté plăti de rost De vr'un drac încornurat Ce s'ar ivi prin Bănat.
Face mincinóse liste Și asemenea reviste Și-n biserică le cântă În loc de miss'a cea sântă.	Dar nu vine se și-l ducă Se-l pună colo la muncă, Ci-l mai lasă pân' l'o ȕi Când de el ni-a mântui.
Dar asemenea reviste Și pré mincinóse liste Le revócă cu toba Un domn óre careva.	Vino ciurma, și-l ié drace, Că popa nost multe face Lucruri ce nu se pot scrie Cu cernélă pe hârtic.
Și Bălan, ca ori-ce căne, N'are frică nici rușine; Nici frică de Dȕeu Nici respect de neamul séu.	Dar tu du-l și fie-al tȕeu De n'afli pe gândul tȕeu Nici pe Platoș nici pe Juga Care prin Deeș taiă fuga.

Decât creștin ortodocs	Bate Mărcuț în călcâie
Cu popă cum e a nost	Că-ți dau o obligație
Mai bine păgân roman,	Carea Bălan vru s'o pună
Dar se știu dus pe Bălan.	La „cărți“ într'o voiă bună

Jocă Mărcuț voinicește,
 Bate-n pinteni, chiuеște:
 Cât e lumea și dovlécul
 Ca Bălan nu are dracul!

Urzică Scandalografescu.

În Blaj, capitala celibilor gr. cat. ș'a Ovreilor râioși, apare un țiar sub numirea „Fóie Bisericească“, organ pentru cultura religioasă a clerului ș'a poporului, pe care din voie liberă nime nu l'a abonat, și nime nu l'a cetit, fără ca se compătimescă trista sórte a zdrențelor, care ș'au jerfit vieța pentru hârtia, pe care se țipărește.

Editorul și redactorul răspundătoriu al acestui ziar e Dr. Alexandru V. Grama, un individ cu înaltă cultură estetică, care dă destulă garanție, pentru ca „Foia Bisericească” se devie un organ pentru îndobitocirea sistematică a clerului și a poporului.

Foia Bisericească se impune bisericelor autonome întocma ca și dările statului, dăr costă numai 3 fl. la an, și prin urmare cele mai săraci biserici se provéd eftin cu maculatura recerută la păstrarea tămâiei, învăluirea luminărilor etc. și ici coela mai cade câte-o firmitură și pentru embalagiu la furcile preoteselor.

Cu tóte că „Foia Bisericească” a Dr. Alexandru V. Grama n'are atâța abonenți de voie liberă, câți numeri apar din ea la lună, totuși e fórte tare lătiță. Așa am vedut pe un student în piéta Blajului cumpéranduși o pereche de „Virștii”, și primindu-i învăluți întrun articol de fond al Dr. Alexandru V. Grama din Fóia Bisericească, despre: „Idea vieței călugărești”.

Iar cumcă Foia Bisericească e un organ cultural, asta în prima linie o crede Domnul Dr. Alexandru V. Grama, o dovedește însă și faptul, că în prăvălia ovreiului Sinberger din piéta Blajului, săpunul se vinde învăluit în acéstă fóie și săpunul, după cum de comun se știe, e cel mai învederat semn al culturei.

Asta-i Fóia Bisericească a doctorului Alexandru V. Grama din Blaj.

Când Fóia Bisericească din Blaj s'ar ocupa numai cu cultura religiósă a clerului și a poporului, nu mi-ar plesni prin glavă, a o conturba în ocupațiunea sa. Bucuros ași lăsa pe doctorul Alexandru V. Grama, ca se fericescă liniștit clerul și poporul prin tractate literari, precum e și acela despre: „Idea vieței călugărești”, în cultura

religiósă, cu tóte că eu știu, că dracul numai când îmbătrânește se face călugăr, și în secolul al 19-lea numai un individ, care a venit cu spiritul timpului în conflict, se mai călugărește.

Bucuros ași lăsa lumea se credă, că Dr. Alexandru V. Grama, fiind însuși călugăr, ține cele trei virtuți ale călugărismului, și numai din motivul castității contra concupiscentei trupului și ține drăguță, numai din motivul obedienței contra superbiei, pórță reveréndă de mătase și brău roșu preste buric, și numai din motivul paupertății de bune voic, locuește într'un salon plin de divanuri, fotele și covóra etc.

Domnul Dr. Alexandru V. Grama se ocupă însă în Fóia Bisericéscă și de cultura socială, despre care un călugăr ca Domnia Sa n'are idee și, din punct de vedere al disciplinei călugărești, nici nu-i este concesi se aibă.

Astă împrejurare me face se iéu notiță, despre esistența Fóiei Bisericești din Blaj.

La finea numărului 18. al Fóii Bisericești din estan, Dr. Alexandru V. Grama a scris un articol intitulat: „Una trăsură din cultura nóstră socială“. Eu reproduc acest articol ad literam, în speranța, că și Dr. Alexandru V. Grama va da loc acestui articol al meu în Fóia Bisericéscă. Eatăl:

Mai multi Domni ne au intrebatu, deca este dreptu seau nu, ce au cetitu in una foia, că intertentiunea tinerimei Seminarialui celui nou din Blasiu s'ar' fi datu in arenda unui Jidovu. La domni acestia li respundemu cu tota francheti'a cumcă nu este dreptu si este numai una scornitura malitiosa si tendentiosa. Ne totu plangemu, că strainii ne persecuta si ne discreditoza. Mai tare ne persecutamu inse si ne discreditamu noi pe noi insinc. Tota lumea s'a bucuratu de infientiarea seminariului acestuia pentru crescerea tinerimei nostre, si care pana acum este singuru in Ardealu. Si de abié s'a deschisu, si noi incepemu a divulgá, că este datu in arenda unui jidovu, că iute se-lu discreditamu in aintea lumii, pana candu tinerimea inca nu s'a asiedatu bine in elu. Se nu ne plangemu atáta in contr'a strainiloru.

ci se ne nobilitamă și crescem noi pre noi însine, că Domne multa lipsa avem, precum ni areta și casulu acest'a, care nu credem se se mai pote întimplă la una alta națiune.

Am cercatu multu, că în ce foia a potut eși una scornitura atât de malițioasă. În urma am aflatu, cumcâ a esitu în una foia, ce voiesce se fia umoristica fora inse de a cunosce nice rudimentele estetice umorului; ma în una foia, ce nice nu merita numele de foia, ci de pasquili din cele mai obscene, căce tonulu ce l'am vediu acolo, am fostu îndatinati a-lu vedé și a-și auzi numai pre la capetele sateloru, prin asia nimit'a ciganime. Una sennu tare reu pentru noi, cându si una atare literatură pote se aiba trecere, care la alte popore si în asia nimit'a chronique scandaleuse menita pentru plevea cea mai infima dela cetati înca nu ar' avé trecere. Si, la noi înca are trecere sub masc'a de umoru! Ore se stee în adeveru umorulu Romanulu în a vorbi în tonulu vizitiloru și alu ciganiloru de prin terguri? Atunci se nu ne mai miram, că strainii ce ambla printre noi, câte odata nu capeta idea prea magulitoria despre cultur'a nostra.

Ne am miratu, candu am auditu, că si unii dintre Domnii preoti aru tiené atari foi. Bine, pre acestia i întrebam, că ore deca padfitoriulu viteloru seau alu rimatoriloru sei ar' vorbi în tonulu foiloru acestor'a în cas'a sa în presentia prunciloru sei de ambe secele, ore l'ar' mai suferi în casa?

La nice unu genu de literatură nu se postesce atât'a spiritu și genialitate, că la umorulu adeverat. Popore cu literatură grandioasă suntu misere în literatur'a umoristica. Si la noi persone obscure fora leacu de cultură estetica seau morala și lipsite de spiritu voiescu se ne faca vedé Domne literatură umoristica. Se întielege de sine, că de asia ceva nefiendu capaci, alérga la trivialitati și obscenitati, că si cum noi înca n'am fi eșitu din corturi. Si noi înca se ni damu banii nostrii pre astu-feliu de aborturi literarie! La alte popora asia ceva se numesce decadentia literaria și morala, éra pentru cultur'a nostra este unu termometru, care areta unu gradu tare inferioru la celi ce-le spriginescu.

Dar' se trecem preste acést'a. Arendatorulu Seminarului Jidovu nu este inse nu este nice Romanu. Pentru ce? Pentru-câ Romanii nostrii parte au pretinsu unu pretiu prea mare, că dintr'un'a se se faca gasde mari, parte au tienutu lucru prea de diosu, că se întreprinda asia ceva, căce vedé Domne, noi toti voim se fimu Domni și deca pung'a nu ne ajuta. Astu-feliu s'a întimplatu de pre langa tota dorint'a și bunavoint'a nu s'a potutu dá la Romanu în arenda, căce si unu Romanu numai caeteris paribus pote se fia preferitu facia cu altii. Deca Romanii nostrii stáu cu manile în sinu, si se uita cum castiga altii, atunci cine e de vina? Cá elu se capete arend'a mai lesne numai pentru că e Romanu, ace'a nu pote pretinde. Iaca si Romanulu cá si altii, sillescuse si elu, nu-i fia rusine, si nu aiba pretensiuni esagerate, seau pre scurtu fia egal cu strainii, si atunci va fi preferitu. Domni'a inse nu i o va dá nimenea pre nemica numai pentru că e Romanu.

Asta-i „trăsura“ din cultură noastră socială, la care Dr. Alexandru V. Grama trage „einspännig“ sau

după terminologia românească, la care, trăgând în ham, creapă vântul.

Eu abstrag dela logica, ce Dr. Alexandru V. Grama prezintă în acest articol cetitorilor Fcii Bisericești din Blaj. Atâta logică nu afli la 10 perechi de boi.

Nu vréu neci se duc pe Dr. Alexandru V. Grama în ispită, și pomenind numele acelei foi humoristice, care a susținut, că intertențiunea tinerimei studioase din noul seminarium al Blajului s'a dat unui ovreiu în arândă, se'l aduc în poziția d'ași face cruce ș'a exclama: Pei drace!

Neci nu vréu se combat conceptele Dr. Alexandru V. Grama despre acele foi humoristice, despre care se miră, că chiar și unii preoți le cetesc, pentru-că între acele foi sigur n'a înțeles pe Calicul. Nu, pentru-că eu știu pozitiv, și cine neagă e un porc de câne, ca Dr. Alexandru V. Grama însuși. Că cetit (fie-care număr al Calicului, care de aproape 4 ani a apărut până aci, și me prind, că cetește și pe cel present.

Eu de astădată vréu numai se dovedesc Dr. Alexandru V. Grama, că „Fóia Bisericească“, acest pretins organ pentru cultura religioasă a clerului și poporului, e un organ pentru cultura minciunei.

Articolul: „O trăsura din cultura noastră socială“ conține mai multe minciuni decât construcțiuni. Eu voi reflecta însă, din lipsa de spațiu, numai la cele cu musca pe căciulă.

Dr. Alexandru V. Grama dice: „Mai mulți Domni ne au întreat, decât este drept ce au cetit în una fóie, că intertențiunea tinerimei seminariului celui nou din Blaj s'ar fi dat în arândă unui Jidov“.

Asta-i o minciună cu cercei!

Eu 'mi dau cuvântul meu de onoare, că mâne me fac celibe, și promit, că în viața mea nu me duc nici în ședătoarea din Glogoveț, decât Dr. Alexandru V. Grama 'mi va numi doi din acei mulți domni, care i-aru pus acea întrebare!

Dr. Alexandru V. Grama ȃice: „Am cercat mult, că în ce f6ie a potut eși o scornitură atât de malițioasă.“

Asta-i o minciună cu coif!

Decă Dr. Alexandru V. Grama, la o confrontare între martori, va fi în stare a afirma în fața popii Colac ș'a popii Pupăză, fără ca se înroșască, că a căutat mult până-ce a aflat, în care foie a potut eși scornitura malițioasă despre esarendarea intertențiunci tinerimei din noul seminarium dela Blaj unui Jidan, atunci eu me obleg a eși în decursul unui întreg an la t6te ȃilele de tîrg în pięta Blajului, a mę bate preste gură, ș'a striga 12 6re din ȃi, că preste buzele doctorului Alexandru V. Grama minciună n'a eșit!

Dr. Alexandru V. Grama ȃice: „Arendatoriul seminariumului Jidan nu este“.

Asta-i una din acele reverendissime minciuni cu crucea-n frunte, la care „F6ia Bisericeșca“ în interesul culturii religioșe pretinde, ca clerul și poporul se se închine!

Conced, că contractul despre esarendarea intertențiunei din noul seminarium s'a încheiat pro forma cu armeanul Aszlányi. Armeanul nu e însă altceva decât un țigan ridicat la a șeptea potință jidovescă. Ș'apoi armeanul Aszlányi, în chestiunea intertențiunei seminariale, nu e altceva decât o reverendissima încercare d'a trage opiniunea publică pe sf6ră. Armeanul Aszlányi, la intertențiunea tinerimei din noul seminarium j6că rola meșterului, care dă nucle la cel ce face gardul: El duce victualele din prăvălia ji-

danului Sinberger în noul seminariu și, cuitând prețul acelor, banii predă jidanului Sinberger.

Cine-i acum adevăratul arendator al intertențiunii din noul seminariu Domnule Dr. Alexandru V Grama?

„Mundus vult decipi“ și te asigur Domnule Dr. Alexandru V. Grama: Calicul pörtă tótă vina, că Sinberger n'a subscris și contractul de arëndă!

Dér, ca se fiu drept, articolul din Fóia Bisericéscă: „O trăsură din cultura nóstră socială“ conține și 5 cuvinte, prin cari se exprimă adevărul. Acestea sânt: „Arendatoriul seminariului nu este român“.

Pentru ce?

Asta-i o întrebare, și se știe, că un prost mai mult întrebă decât 10 înțelepți pot răspunde. Întrebarea și-o pune Dr. Alexandru V. Grama șieși, și prin urmare nu reflectéză la răspunsul celor 10 înțelepți. El răspunde însuși la întrebarea sa, însă c'o minciună supralunară, ca care urechi omenești, decând pământul se întórce în jurul sórelui n'a audit. Prelângă atare minciună, muntele Cimborasso e un mușunoiu de furnici, ș'un Homer nu e în stare a cânta mărirea ei.

Eu nu știu, decă măgarii încredințați cu transportul de apă pentru seminarul din Blaj, prin désa lor comunicațiune cu Moraliștii, au făcut óre care progres în cultură, și cetesc „Fóia Bisericéscă“, atâta de prost nu póte fi însă neci un măgariu dela stână, ca se cređă, că Dr. Alexandru V. Grama, dând răspunsul la întrebarea: Pentru ce nu s'a dat intertențiunea noului seminariu din Blaj unui român în arëndă? adevăr vorbește.

Este o minciună, cu care Dr. Alexandru V. Grama jócă pe arena publicității „cancan“, că Români au pretins prețuri prea mari; minciună, că Români a fi arendași au ținut lucru de jos; minciună

că Români cu punga goală vor se joca pe domnul; minciună, că Români stau cu mâinile în sân; minciună, că Români au pretins arânda mai lesne, pentru-că sânt Români, și tânguirile Dr. Alexandru V. Grama, „că astfelu s'a întemplat de prelângă totă dorința și bunăvoința intertențuneatinerimei din noul seminaru nu s'a potut da unui român în arânda“ sunt lacrimi de crocodil!

Câte cuvinte atâtea minciuni!

Nu Români pörtă vina, că sânt eschiși dela tôte arendile bunurilor bisericesti și scolari gr. cat. din Blaj și jur. Domnia-ta Domnule Dr. Alexandru V. Grama și ceialalți de pânura D-tale portați vina. Domnia-ta cu colegii D-tale de principii ve jocați în Blaj d'a baba orbă, și nu vedeți ce se întemplă în jurul D-vóstră. Nu vedeți că Jidani, protejați de D-vóstră în tôte întreprinderile lor, au ajuns în Piscul Târnavelor la atare putere pe terenul economic, încât Români nu mai pot concura cu ei?

Nu-i e rușine romanului de lucru, cum susții D-ta Domnule Dr. Alexandru V. Grama, dér neci nu se îmbie ca grecul la temniță. Rușine se'ți fie D-tale Domnule Dr. Alexandru V. Grama, că nu ai inimă de român, și nu dai românului de lucru!

Dér ce se'ți și lucre românul Domnule Dr. Alexandru V. Grama, când Jidani cu concursul D-tale i-au legat mâinile?!

Nu pretinde românul, cum creși D-ta Domnule Dr. Alexandru V. Grama, domnia pe nimica, numai pentru-că e român. Astai o maximă de fanariot, o maximă grecescă dér nu românescă!

Românul pretinde dela D-ta Domnule Dr. Alexandru V. Grama și dela ceialalți consorți în principii ai D-tale,

cari aveți un stomach mai ager decât struțul, și sunteți în stare a mistui petrii de móră, decât pe acestea se află inscripțiuni morale, ca se știți și se cunoșteți, că în cum-pena averilor bisericesti și scolare preponderează partea morală preste acea a profitului. Pânăcând biserica gr. cat. se compune din Români și nu din Jidani, Românii au în prima linie îndreptățirea d'a trage folóse, și chiar a se îmbogăți din averea biserecei ș'a scóleilor. Asta-i morală bisericésă Domnule Dr. Alexandru Grama, și până când biserica se compune din Români, e morală românésă!

D-ta Domnule Dr. Alexandru V. Grama cunoști numai morala vechiului testament, și d'acea ești ađi jobagiul lui Mendel, Sinberger etc. Și fi sigur Domnule Dr. Alexandru V. Grama, că Mendel, care dăunăđi a dat unui cârciumariu al sêu un atestat de următoriu coprins: Herr Knopp, Wierth in meinem Hotel Național zu Blasendorf etc., ca mâneți dă D-tale un atestat, care va suna: Herr Dr. Alexandru V. Grama, Redakteur meines Leibjournals „Fóia Bisericésă“, Organ für religiöse Cultur des Clerus und des Volkes etc.

Domnilor din Blaj! Polecriți Calicul cum vă place. Diceți'i murdar, purcariu corturariu etc. Blăstămați și afurisiți Calicul, ca se ajungă sub talpa Iadului, nu'mi pasă. Una numai vă rog: Aveți mai multă inimă pentru Români, decât pentru Ovrei. Trăiți mai mult din iubirea concretă cătră neamul românesc, decât din iubirea concretă cătră câștigul, ce v'î dau Ovreii, și vă asigur, că Calicul de sub talpa Iadului vă va binecuvênta.

Istoria țiganilor

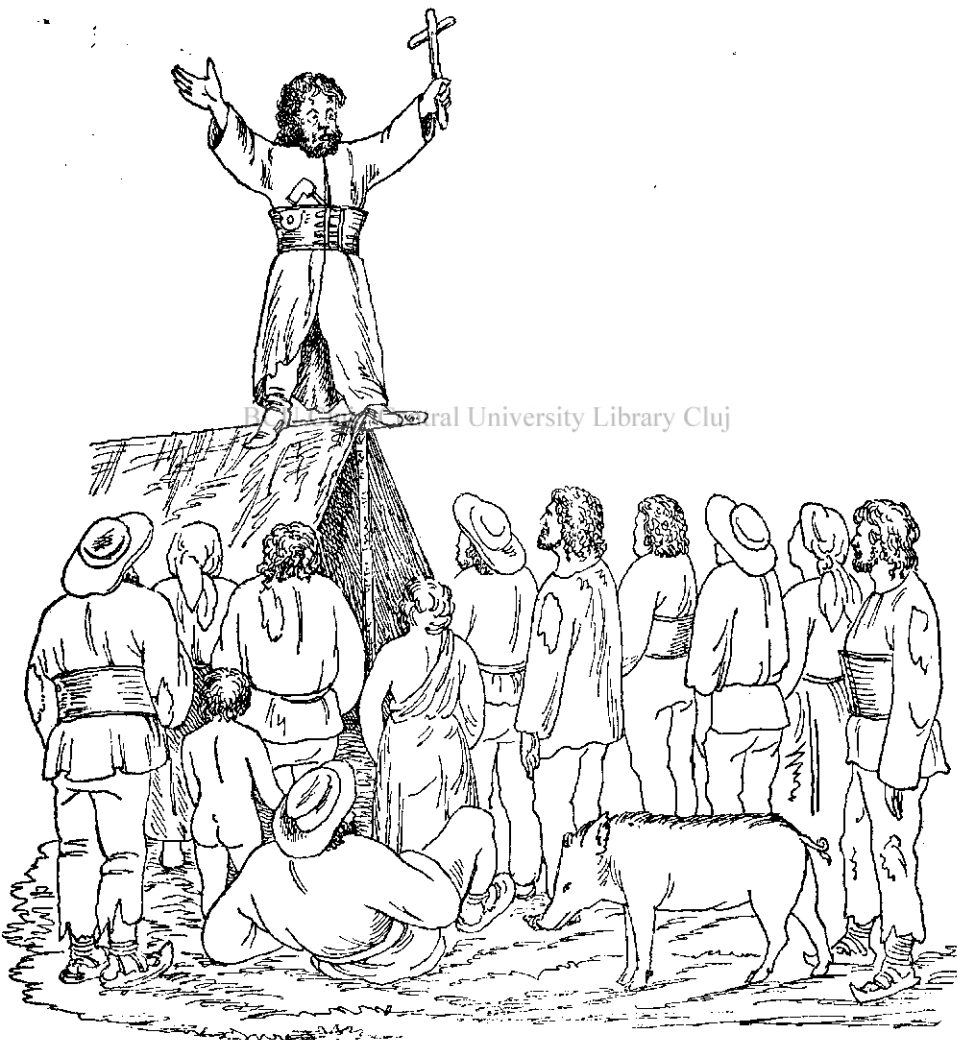
de A. Boca

(Urmare din Nr. 10).

Popa vine se canonescă pe țigani.

Și popa fără simbrie
A venit la parochie

Și-ncepu a cuvânta,
De pe-un cort, pe care sta,

Și țiganii-l asculta:
Dragii mei de toporeni

Voi desculții mei mireni
Mai întâiu, trebe se știți,

Trebe se vă canoniți,
 Că paști n'o se căpătați,
 Așa, necuminecați.
 Deci, ve spun bucatele
 Din cari se fac pașcile:
 Trebe se le adunați,
 Étă cum, scumpii mei frați:
 Stringeți prescuri părăsite
 Cari nu sunt pistornicite,
 Mai luați o buruiénă
 Carea chiar hirean se chiamă
 Și oțet de noué ani

Și de suflet tot trei bani
 Și de vreți se fiți iertați,
 Trebe se mă ascultați.
 Și țigani toți plecară
 De pașcile le gătară
 Apoi la popa le-au dus
 Și cum că 's gata i-au spus.
 Éră popa Mătrăgună
 Cel de viță mare, bună,
 Le proslăvi Pașcile
 Bate l'ar prasnice

Mitropârlitu Paraleu vine în vizitare canonică la țigani.

Precând tóte se gătise
 Éta un cioroiu venise
 Făcând gură și-ntrebare
 După dada hél mai mare.
 O colibă i s'arată
 Fără ușă și stricată
 Unde dada gros fuméză,
 Pureci la sóre vîneză.
 Acolo țiganul vine
 So chares?*) dado, bătrâne?
 Ér dada sare-n picióre:
 Șed, vénez pureci la sóre.
 Dar strainul l'a 'ntrebat:
 Ai pošuș pentru vênat?
 — Am straiiele de pe pat
 Și hainele de pre mine
 Unde se țin tare bine!

— Dado, nu-i bine, e reu,
 Vine Stanciu Paraleu
 Cu căruță minunată
 Tótă-n ață ferecată.
 Dar fiind un pod stricat
 Cu ea în glod a picat;
 Calul schiop și orb de tot
 Picând a murit sub pod.
 Deci în grabă se pornești,
 Opt țigani se rënduești,
 Cari sunt mari și tărișori
 Și la fugă buni, ușori,
 Ei mérgă curênd la baltă
 Că căruța-i îmburdată
 Pe cioroi și archireu
 Pe Jupân Stanciu Paraleu.

*) Ce faci?

Dada, om voinic, cu minte
De loc chiamă înainte
Cei mai negrii hopintani
Cei mai sprinteni din țigani
Și le dice: hait, plecați,
Paraleul se-l scăpați!

Opt țigani de loc pornesc
Și cât la Stanciul sosesc
Îl trag cam cu greu din tină
Și prind spre bordeiu se vină.

Când de cort s'aprozia
Dada cămașa țipa
Și remas în pielea gôlă
Ié cleștele subsuoră,
Pe umăr ciocanu-l pune,
Țigani strigă se s'adune
Numai decât, mic și mare,
La strașnică adunare
Se védă pe Paraleu
Țigănescul archireu.

ƒ Dcă toți s'au adunat
Lângă Paraleu la sfat
Dada una-a fluerat
Și apoi a cuvântat:

Sclipiciose Paraleu
Știi tu cum te-am aflat eu
Ședând pup pe un ileu
Și cârpind căldări mereu?

Ştii c'atuncea te-am poftit Ori cu cine ni-ar veni.
 Pân la noi? — acu-ai venit; Dada-n palme a bătut
 Pare-mi bine că-n sfârşit Şi tacere s'a făcut
 Gândul mi l'ai împlinit Apoi Stanciul s'a suit
 Şi dragoste-ai arătat P'o căldare şi-a vorbit:
 Cătră ȱgănescul sfat; Ach, poporul meu iubit,
 Pare-mi bine, scumpă vită, Pare-mi bine c'a sosit
 C'a sosit ȱiua dorită Têmpul cel de mult dorit
 Şi de babe-n cărţi sfetită, De-aveţi traiul de a-ndemâ nă
 Când Stănciuţul Paraleu Zêr destul côlea la stână.
 Marele nost archireu Când şi când furaţi şi caş,
 De oboseli n'a căutat N'aveţi lipsă de locaş,
 Ci róta la noi a dat; Staţi ca porcii jos lăţîţi
 Doresc dară se traescă, Duhăniţi şi povestiţi;
 Pe mişei se miluescă. Dormiţi cu burta pe ierbă,
 Dinţii se i se tocescă, Nici gândiţi ce-a fi la iernă,
 De urechi se asurdescă N'aveţi griją de nimic
 Şi de ochi se chiar orbescă! Drept aceea eu vê ȱic:
 Pêrul de pe cap se'i piéră, Aduceţi ceva mănecare
 Flóce pe nas se-i rêsără Că î-s obosit de cale,
 Şi — căci veni aşa departe — Apoi decă vom mânca
 De, căldură n'aibă parte, Ce-i de lucrat vom lucra.
 Ci de frig şi de necaz
 Şi de flişte preste nas!
 Decă dada a gătat,
 ȱigani toţi au strigat:
 Bine-i dado, bine ȱici,
 Bine că eşti tu aici
 Că tu ştii bine vorbi

Acum toţi la prânz s'au pus,
 Pe popă-aci l'au adus
 Şi prânȱind mult au vorbit,
 Multe s'au mai sfătuit
 Êr decă s'au săturat
 De lucru s'au apucat.

(Va urma).

Servițiul telegrafic.

Agenția Calicului.

Vîrful Grópei 30 Octobre. Comitetul expozițiunei naționale române din 1881 dela Sibiiu, ca se pótă eși cu computul sêu despre întratele și eșitele expozițiunei naționale în publicitate, unde întâlnește un țigan îl întreabă, decă el a fost acela, care a dus racii la boeriu, si cum a mulțămit pe boeriu cu racii din carte, pănăcând traista-i era golă? Încât sum eu înformat, comitetul expozițiunei naționale n'a dat încă de țiganul dorit, și, în speranța că'l va afla, d'ocamdata 'și pregătește cărțile.

* * *

Budapesta 30 Octobre. Trecênd vara, când tótă tufa dă sălaş, illustrissimii noștrii, îngrijiți de »Viitoriu«, bucuros ar eși din tufa, d'er se tem, că neci un bordeiu românesc nu li se va deșchide, și că câni-i vor lătra pe strade.

* * *

Țara Hațegului, Bouțiaru de jos 30 Octobre. Învătătoriul dela noi Cosmuța a întrodus un curs extraordinariu, nu pentru însurătăi, ci pentru însurați. Așa un țărean d'aici, venind dăunăđi din târg, nu și-a aflat nevêsta acasă, ș'a plecat după ea la scólă. Aici aflând ușile încuiate, de disperatiune, că și-a perdut nevêsta, a început a da cu sêcurea în ușile scólci și-a striga »tulvai«. In urma acestui strigăt tot satul s'a adunat la scólă, unde aflându-se și nevêsta perdută, bărbatu-so a luat asupra sa oblegământul că-i va fi el dascăl. Din incidentul acesta dascălului Cosmuța s'a făcut proces disciplinariu, pentru-că ține ușile scólci încuiete.

* * *

Țara Bănatului, Făget 30 Octobree. Rușinea, călătorind prin părțile noastre, a tras la casa protopopului Tănăsie. Aici recomandându-se, protopopul i-a respuns: »Mi pare rău, dér n'am onóre a te cunoște.

* * *

Blaș 30 Octobree. Domnul Schmigelsky, doctor în științele șuvăirilor din códá, și prefect al seminariulu teologic d'aici, prin ordinațiunea sa cu datul 15 Octobree 1884 Nr. »Pful«, a dispus, ca alumniștii seminariali, înloc de psalmii de séra ai lui David, se cetéscă Calicul.

* * *

Avrig 30 Octobree. Adunarea generală a despărțământului asociațiunii transilvane pentru literatura și cultura poporulu român Nr. III, ținută în ziua cuviosului Ilarion aici, se pôte numéra între cele mai reușite. Președintele comitetulu despărțământulu, cuvioșia sa protosincelulu Hilarion, însoțit de domnul notariu Voilean, și de 3½ inteliginți din Sibiiu, au fost primiți la capul satulu de doi bețivi, cari zăcéu în șanțul drumulu. Cuvântarea de bineventare a ținut'o un cocoș din vârful cotețulu lui Lazar Mareș. Părintele Hilarion a răspuns c'un călduros »Hăș«.

Din capul satulu până la scólă, ilustrii óspeți au fost lătrați de câni. Representanța comunală se afla în corpore la cărciumă. Preoțimca locală, nepeptenată fiind, într'un târđiu a sosit și ea.

Adunarea generală a despărțământulu a deschis'o părintele Hilarion c'o memorabilă cuvântare, prin care, cu referință la împrejurările locale a arétat însēmnetatea culturală a peptenulu. Cuvântarea a fost din partea publiculu des întreruptă prin viue scărpinări în ceafă.

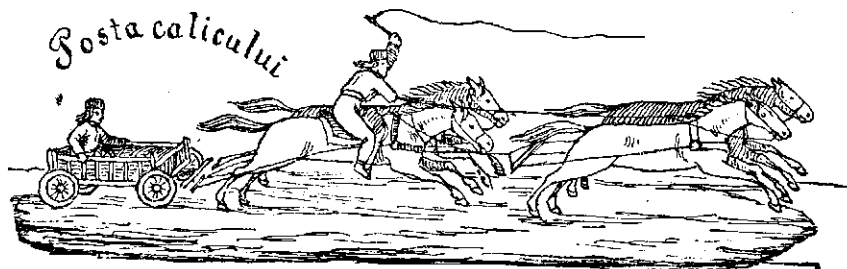
După finirea programului ȃilei a urmat un banchet splendid, pentru care antistia comunală a fost belit extra un scaun.

Șirul toastelor l'a deșchis părintele Hilarion golindu'și păharul tot acolo, unde o destrăbălată reprezentanță comunală, ca cea din Avrig, de decenii, aruncă însemnatele venite comunale. Notariul Voilean, asemnând banchetul Avrigenilor cu abundența dela masa țiganului, care a îmbucat de șapte-ori gol ș'odată fără pâne, s'a șters cu păharul gol preste buze întru fericirea celor flămênđi. Dr. Olariu, dând espresiune ȃisei: „Preoții sânt sarea pămênțului“ a încercat a bea dintr'un păhar gol pentru înflorirea hotarălor comunei Avrig, ce negreșit va urma, după-ce preoții comunali actuali se vor îngropa.

Cântările încă n'au lipsit. Óspeților, după ce au mâncat de șapte felii dintr'un blid, ivau început se le corăie mașele în corpore după cele mai sublime melodii. Vestitul cântăreț clericul Popa sosind acasă, și mâncând un cârnaț de salfaladi, a cântat solo: „Pare'mi bine că's sătul, că flămênd am fost destul“.

Resultatul financiar a fost preste așteptare: Comitetul despărtămêntului, după-ce a plătit vama podului de preste Olt, s'a întors cu 3 pișule la Sibiu.

Posta Calicului.

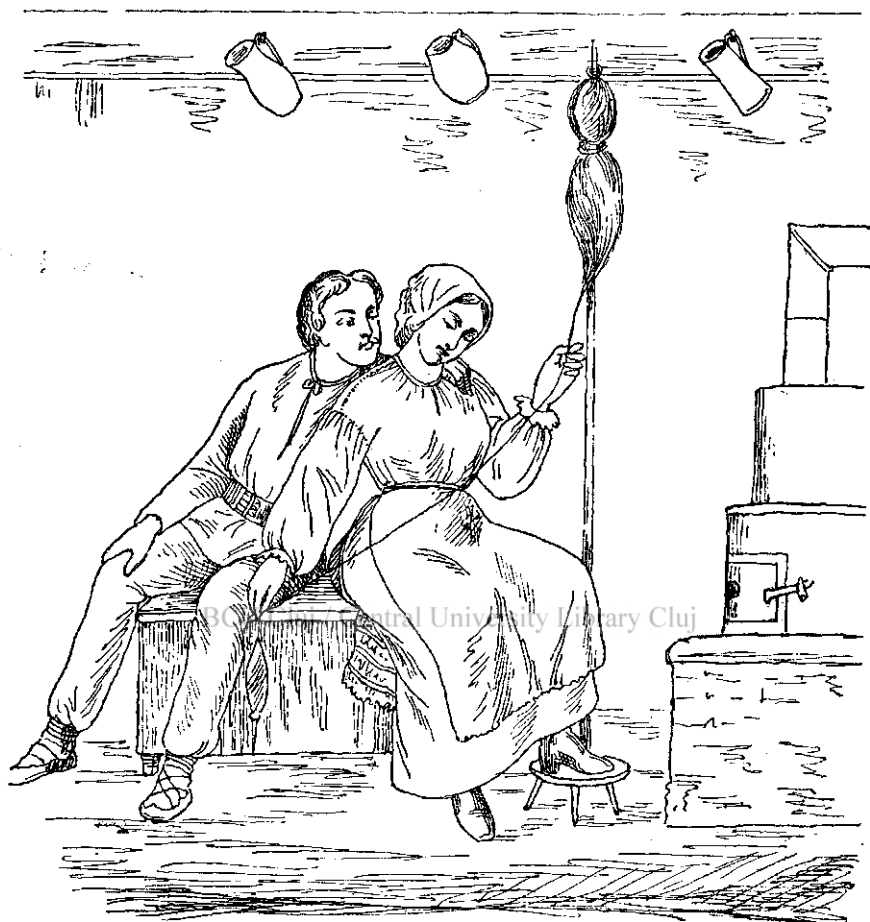
D-lui „Trist“. Mulțamește-te de astădată cu telegrama. Am trecut, se vede, informațiunile D-tale cu vederea. Alte informațiuni binevenite.

D-lui J. în M. Stai D-ta pentru adevărul faptelor comunicate bun? Aștept confirmarea specială. Numai în cazul acesta mă apuc de satirisarea lor. Atari fapte, într' adevăr, merită sbiciuirea, pentru-că vatamă moralitatea publică. N'am însă voie, neci interes, d'a atăca pe cineva fără motiv, precum mi se țice, că am făcut cu preotul Bastea din Cincul-Mare, în numărul trecut. Se afirmă adecă cu tótă positivitarea, și eu cred, că istoria preotului Bastea cu Geamăn se refereste la o simplă glumă. Preotul Bastea n'a comis fapte nemorale. De aceea regret mult, că sedus fiind, am atăcat ep acel preot, mie necunoscut.

Am țis de atâtea-ori, și repet: Dēcă voiți se rîdeți de cineva, arętați'mi fapte adevęrate, ș'atunci eu sum gata a lua tótă responsabilitatea asupra mea, fără ca se vę tradez cuiva.

D-lui C. în B. Dēcă mę cređi, eu, cu siguritate, nuți pot numi neci pe 3 membrii din comitetul expozițiunei naționale române din 1881 dela Sibiu. O se 'ntreb.

O sărutare de gust.

— Tu Paraschivo, dă-mi o sărutare, numai de curiozitate, pentru-că ași dori se știu, decă-i gura ta mai dulce decât a nevastei mele.

— Asta mai ușor o poți afla pe altă cale. Întreabă pe bărbatu-mio; acesta a sărutat pe nevastă-ta de mai multe-ori, și trebuie se știe!

Abonament scăduț la Calicul.

Din Calicul anului curent mai putem servi numai cu 5 exemplare complete a 3 fl. Dela numėrul 2 încóce, în care se începe Istoria Țiganilor posedem mai multe exemplare. Atragem deci atențiunea acelor P. T. D. cari au abonat numai pe al doilea semestru sau pe ultimul pătrariu, și doresc a avea întreagă Istoria Țiganilor, că le espedăm numerii respectivi, încât vor ajunge, a 10 cr.

Exemplare complete din anul 1883, se vînd a 1 fl. 50 cr. sau 3.50 franci.

Din anii 1881 și 1882 nu se mai află exemplare complete.

Administrațiunea Calicului.